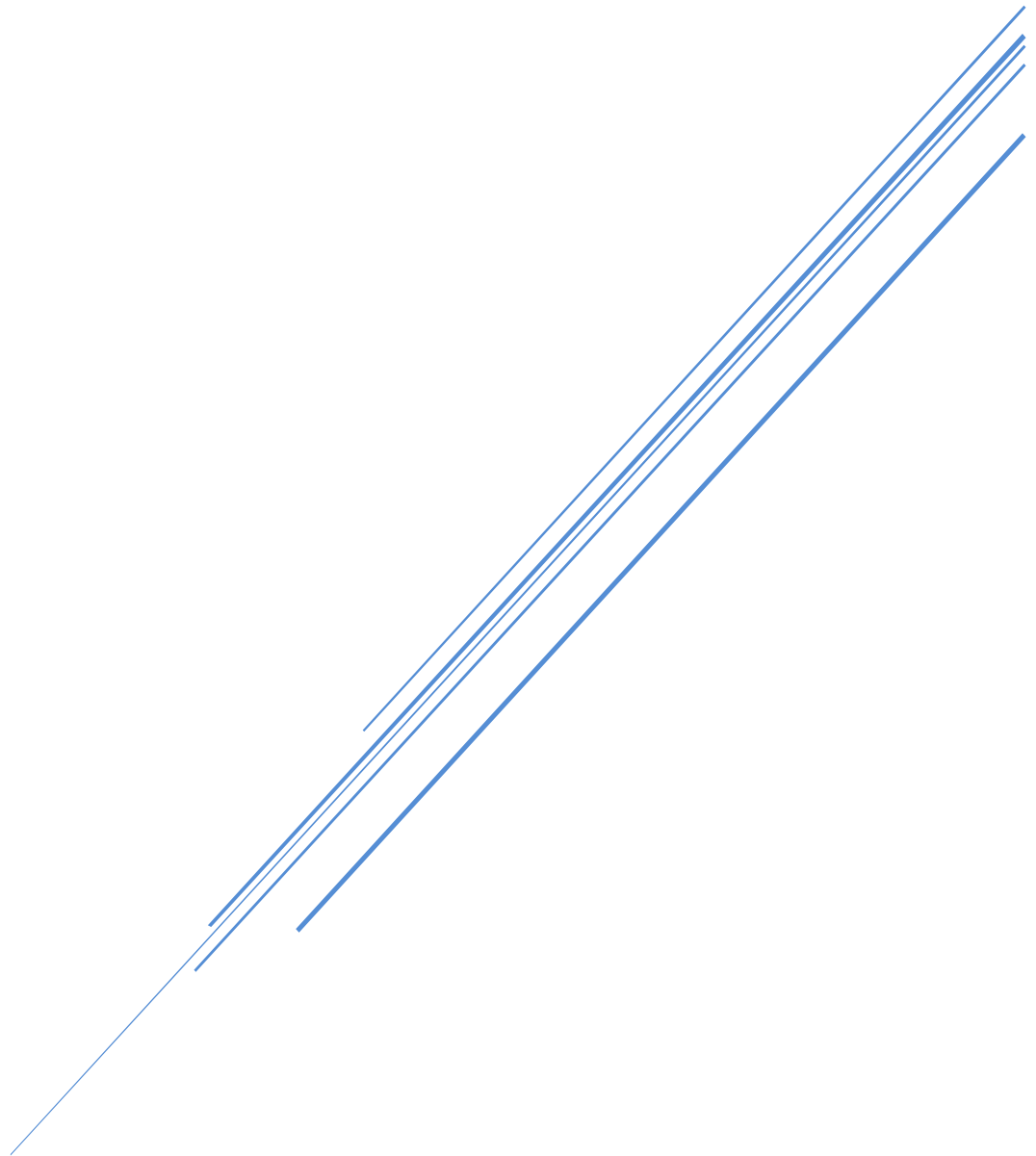

ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И
ПРИОРИТЕТИ,
ПИРО ОБЩИНА ГОРНА
ОРЯХОВИЦА

Съдържание

I. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА ЗА ПЕРИОД 2021-2027 .	3
Визия за развитието на Община Горна Оряховица	7
Цели и Приоритети на ПИРО за периода 2021-2027	8
Приоритет 1: Иновативно, интелигентно и устойчиво икономическо развитие	8
Приоритет 2: Подобряване качеството на живот и развитие на човешкия потенциал чрез: образование, здравеопазване, социален растеж, култура, спорт и туризъм	9
Приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност	11
Приоритет 4: Зелена и устойчива община.....	11
Приоритет 5: Партньорство, цифрова трансформация и дигитална свързаност в полза на обществото	12

I. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА ЗА ПЕРИОД 2021-2027

Стратегията за развитие на общината през програмен период 2021-2027 е насочена към използване на силните страни на общината, за да се неутрализират рисковете и опасностите, адресират слабостите и да се оптимизира използването на възможностите и благоприятстващите фактори.

Структурата на стратегическата част на ПИРО Горна Оряховица съответства на изискванията на “Методическата указания за разработване и прилагане на ПИРО за периода 2021-2027 г.” на МРРБ и на постановките на Закона за регионално развитие за съдържанието на плановете за интегрирано развитие на община, както и на основните законови актове в сферите за устройство на територията, опазване на околната среда и културното наследство.

Стратегическата част на ПИРО на общината (визия, приоритети, цели и мерки) е съобразена с Национална програма за развитие България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие 2013-2025, ИСТР на СЦР, секторни стратегии с период на действие след 2020 г. и др., като в изложението по-долу са изведени цели и приоритетите на съответните документи, които са отразени в стратегическата част на ПИРО на община Горна Оряховица:

Цели и приоритети съгласно Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения. Документът определя три стратегически цели, за чието изпълнение групира правителствените намерения в пет области (оси) на развитие и издига 13 национални приоритета:

- Цел I. Ускорено икономическо развитие
- Цел II. Демографски подем
- Цел III. Намаляване на неравенствата

Оси на развитие:

1. Ос на развитие 1 - Иновативна и интелигентна България
  - Приоритет 1 - Образование и умения
  - Приоритет 2 - Наука и научна инфраструктура
  - Приоритет 3 - Интелигентна индустрия
2. Ос на развитие 2 - Зелена и устойчива България
  - Приоритет 4 - Кръгова и нисковъглеродна икономика
  - Приоритет 5 - Чист въздух и биоразнообразие
  - Приоритет 6 - Устойчиво селско стопанство
3. Ос на развитие 3 - Свързана и интегрирана България
  - Приоритет 7 - Транспортна свързаност

- Приоритет 8 - Цифрова свързаност
  - Приоритет 9 - Местно развитие
4. Ос на развитие 4 - Отзивчива и справедлива България
- Приоритет 10 - Институционална рамка
  - Приоритет 11 - Социално включване
5. Ос на развитие 5 - Духовна и жизнена България
- Приоритет 12 - Здраве и спорт
  - Приоритет 13 - Култура, наследство и туризъм

Цели и приоритети съгласно Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен централен регион за планиране от ниво 2

Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен централен регион за планиране от ниво 2 е средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематичната рамка на развитието на региона в годините на новия програмен период 2021–2027 и определя следните стратегическите приоритети, фокусиращи политиките за развитие на региона:

1. Стратегически приоритет 1 - Постигане на икономически подем чрез използване на регионалните потенциали и технологична трансформация
  - Специфична цел 1.1. - Провеждане на ефективна политика за привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството
  - Специфична цел 1.2. - Изграждане на иновационна среда и мрежи за ново развитие
  - Специфична цел 1.3. - Създаване на нови качествени работни места и подобряване достъпа до заетост
  - Специфична цел 1.4. - Укрепване на регионалната конкурентоспособност чрез устойчиво развитие на туризма и селското стопанство
2. Стратегически приоритет 2 - Развитие на човешкия потенциал и постигане на социален растеж
  - Специфична цел 2.1. - Подобряване на достъпа до образование и повишаване на образователното равнище на населението
  - Специфична цел 2.2. - Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, култура и спорт
3. Стратегически приоритет 3 - Устойчиво териториално развитие и свързаност
  - Специфична цел 3.1. - Развитие на транспортната и цифровата инфраструктура
  - Специфична цел 3.2. - Интегрирано и устойчиво развитие и укрепване на полицентричната мрежа от селища. Вътрешнорегионално и трансгранично сътрудничество
  - Специфична цел 3.3. - Опазване на околната среда. Развитие на екологосъобразна инфраструктура
  - Специфична цел 3.4. - Развитие на трансграничното сътрудничество

Актуализирана национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030

С актуализацията на Националната стратегия за развитие на устойчив туризъм в Република България, 2014-2030 г., Министерството на туризма приема европейските и национални ангажименти по отношение на устойчивото развитие и представя план за постигането им в сферата на туризма, устойчиво развитие на страната като цяло и изпълнение на стратегиите за устойчиво развитие на местно и национално ниво, за изпълнението на което са заложили следните приоритети:

1. Стратегическа цел 1 - Създаване на благоприятна околна и бизнес среда за развитие на устойчив туризъм
  - Подцел 1- Усъвършенстване на нормативната рамка и политиките за подобряване на околната и бизнес средата в туристическия сектор
  - Подцел 2 - Повишаване на ефективността на функциониране и подобряване на взаимодействието между институциите и организациите на национално, областно и общинско ниво, отговорни за развитието на туризма
  - Подцел 3- Подобряване на взаимоотношенията на международно ниво
2. Стратегическа цел 2 - Развитие на конкурентоспособен туристически сектор
  - Подцел 1 Подобряване на фирмените ресурси за повишаване на конкурентоспособността на туристическата индустрия
  - Подцел 2 - Подобряване на сътрудничеството между фирмите в туристическия сектор
3. Стратегическа цел 3- Успешно позициониране на България на световния туристически пазар
  - Подцел 1 - Подобряване на управлението на маркетинга на дестинацията
  - Подцел 2 - Развитие на туристическите продукти за подобряване на преживяването на туристите в дестинацията
  - Подцел 3 - Ценово позициониране на дестинацията
  - Подцел 4 - Подобряване на промотирането на дестинацията
4. Стратегическа цел 4 - Балансирано развитие на туристическите райони
  - Подцел 1 - Създаване на условия за устойчиво развитие на туристическите райони
  - Подцел 2 - Развитие на туристически райони
  - Подцел 3 - Насърчаване на сътрудничеството между заинтересованите страни за балансирано развитие на туристическите райони

Цифрова трансформация на България за периода 2020-2030

„Националната програма за развитие на България 2030“ е стратегически документ, съгласно който към 2030 г. България трябва да изгради функционираща и сигурна среда за отключване на пълния потенциал на цифровите технологии за цифрова трансформация на всички ключови сектори, достигайки средноевропейските стойности на индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото DESI. За постигането на това, програмата залага следните цели:

- Цел 1 - Разгръщане на сигурна цифрова инфраструктура
- Цел 2 - Осигуряване на достъп до адекватни технологични знания и цифрови

- умения
- Цел 3 - Укрепване капацитета за научни изследвания и новации
- Цел 4 - Отключване потенциала на данните
- Цел 5 - Цифровизация в полза на кръгова и ниско въглеродна икономика
- Цел 6 - Повишаване ефективността на държавното управление и качеството на публичните услуги

Национална програма за изграждане на STEM среда

Национална програма „Изграждане на училищна STEM среда” има за цел да повиши интереса на учениците и техните постижения в областта на науките и технологиите, като подкрепи създаването на училищни центрове с фокус върху STEM, които предоставят всички необходими условия за провеждането на съвременно и качествено STEM обучение в училище. Цели на програмата:

- Повишаване на мотивацията на учениците за учене по природни науки и математика
- Създаване на възможности за проектно-базирано обучение, интегрирано знание, обучение по научни теми и промяна на образователните парадигми
- Повишаване на ангажираността, уменията и постиженията на учениците (дигитална грамотност, дигитална изкуства и креативност, умения, свързани с изисквания на индустрията, умения за разрешаване на реални проблеми от живота и бизнеса; математическо мислене; умения за създаване на технологични решения; работа в екип, критично мислене и др.)
- Увеличаване на броя на учениците, интересувани се от университетски специалности и работни места в технологичните индустрии и техния дял от БФП

Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор до 2037

1. Цел 1 - Гарантирано осигуряване на вода на населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване
  - Осигуряване на непрекъснато водоподаване чрез рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови коридори и резервоари, рехабилитация на водопроводната мрежа и водоизточниците
  - Намаляване на общите количества използвана вода чрез инвестиции във водно стопанската инфраструктура и мерки за подобряване на ефективността при изпълняване на водните ресурси
2. Цел 2 - Запазване и подобряване на състоянието по повърхностните и подземните води
  - Премахване на заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници чрез изграждане, реконструкция и модернизация на системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води
  - Укрепване на институционалната система за мониторинг и контрол, която да гарантира доброто състояние на повърхностните и подземните води
  - Превръщане на Планове за управление на речните басейни в основен планов документ при интегрираното управление на водите

3. Цел 3 - Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс
- Създаване на институционална рамка, която да гарантира прехвърляне на отговорността за вземането на решения във връзка с развитието на водния сектор на национално, регионално и местно равнище от стопанските субекти към публичните власти – държава, общини
  - Средствата от населението и бизнеса, средствата от ЕС и изискваното национално съфинансиране за осигуряват самофинансиране на водния сектор, при спазване на принципа “замърсителят и ползвателят плащат”
  - Повишаване на капацитета на всички участници в управлението на водния сектор
4. Цел 4 - Намаляване на риска от щети при наводнение
- Идентифициране на рискови зони
  - Осъществяване на мерките от плановете за защита от наводнения

Национална стратегия за адаптация към изменението на климата до 2030

- Приобщаване и интегриране на адаптирането към изменението на климата
- Изграждане на институционален капацитет за адаптиране към изменението на климата
- Повишаване осведомеността относно адаптирането към изменението на климата
- Изграждане на устойчивост към изменение на климата

Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030

- Постигане на устойчивост на обществото при бедствия
- Изграждане на капацитет за управление на риска от бедствия на всички административни нива на управление
- Постигане на съгласуваност при провеждане на политиките за устойчиво развитие, адаптиране към промените в климата и намаляване на риска от бедствия
- Постигане на устойчивост на финансирането на защитата при бедствия

Визия за развитието на Община Горна Оряховица

От всичко изложено дотук следва заключението, че бъдещото развитие на Община Горна Оряховица ще се осъществява в динамичен период, в който се очакват сериозни промени в световен и общоевропейски мащаб, включително климатични промени, които поставят фокус върху възобновяемите източници на енергия като метод за справяне със замърсяването, индустриална трансформация и демографски и социални предизвикателства. Така, за бъдещото устойчиво развитие на общината е формулирана следната визия:

Община Горна Оряховица – конкурентна, привлекателна зелена европейска община, център на бързо и устойчиво развитие на индустрия, култура и туризъм в неразривна синергия на партньорство, където младите хора виждат своето бъдеще и личностна реализация.

Цели и Приоритети на ПИРО за периода 2021-2027

За постигане на изведената по-горе **Визия**, са необходими целенасочени действия с оглед подобряване качеството на живот на гражданите, задържане или привличане на млади и/или жители в активна трудоспособна възраст чрез подобряване на икономическата активност на територията на общината, откриване на нови работни места, повишаване качеството на работната сила, целенасочени инвестиции в иновации и фокус върху възобновяемите източници на енергия, енергийната ефективност и чиста околна среда.

Поради тази причина, **Целите и Приоритетите** на ПИРО са насочени към осъществяване на визията и отразяване на конкретната специфика на община Горна Оряховица, като са съобразени с предназначението на ПИРО да бъде инструмент за управление и да отразява действителните нужди на местната общност в рамките на плановите документи от регионално, национално и европейско ниво. Стратегическият документ има за задача да фокусира управленските процеси и да даде рамката за използване на наличните ресурси по такъв начин, че общината да достигне до осезаемо повишаване на качеството на живот, създаване на условия за устойчив и иновативен бизнес, съчетани с грижа за околната среда и взаимодействие с останалите гранични общини за постигане на общи за региона цели.

Всеки приоритет обхваща конкретни цели, които е предвидено да бъдат постигнати чрез конкретни мерки. Планираната система от индикатори за наблюдение на Плана осигурява механизъм за измерване степента на реализиране на отделните мерки, както и степента на постигане на дефинираните цели. Мерките са отворени и следва да се конкретизират с допълнителни проекти през целия програмен период 2021-2027. В този смисъл въздействието на мерките не се изчерпва с дефинираните проекти в Програмата за реализация на ПИРО, а служат за своеобразна основа, върху която да се надгражда чрез специфични инициативи през целия програмен период.

Приоритет 1: Иновативно, интелигентно и устойчиво икономическо развитие

Постигането на устойчив икономически растеж чрез подкрепа за развитие на конкурентоспособна икономика има ключова роля при създаването на условия за подобряване качеството и стандарта на живот на населението в общината. В тази връзка се предвиждат мерки за развитие на индустриални и производствени зони, насърчаване на местното предприемачество за развитие на малки и средни предприятия и привличане на външни инвеститори, устойчивото използване на местните и производствени ресурси, генериране на заетост.

Очаква се в бъдеще промишлеността, за да бъде конкурентоспособна, да прерасне в ново

качество – интелигентна, технологична, опазваща ресурсите и екологичния баланс. За постигането на това е необходимо наличие на ефективни инвестиции в НИРД, трансфер на научни постижения, технологии и иновации в производството и услугите преструктуриране в посока въвеждане на принципите на Индустрия 4.0.

Приоритетно ще се подкрепят дейности, които генерират по-висока добавена стойност, като същевременно развиват човешките ресурси в общината, ориентирани към нуждите на бизнеса и привличат висококвалифицирани такива от останалите части на региона, националното и европейско пространство. Икономиката, която ще бъде целево стимулирана и развивана се базира на знанието, високите технологии. Ще се инвестира в икономически дейности и производства, които се основават на принципите на ресурсно-ефективната кръгова икономика.

Цел 1.1: Инвестиции за развитие на човешките ресурси и преодоляване на социалното изключване

Мярка 1.1.1: Подобряване на достъп до заетост и намаляване на безработицата.

Цел 1.2: Насърчаване на иновационно и технологично обновление, ресурсна и енергийна ефективност, както и подобряване на бизнес инфраструктурата

Мярка 1.2.1: Подкрепа за повишаване на знанията и уменията за развитие на иновативна, интелигентна, свързана с науката и новите технологии индустрия.

Мярка 1.2.2: Внедряване на иновативни и технологични продукти и услуги в предприятията, включително и дигитализация на работните процеси.

Мярка 1.2.3: Подобряване на бизнес инфраструктурата включително и за насърчаване на икономическата активност преход към кръгова и ниско въглеродна икономика.

Мярка 1.2.4: Изграждане на нови и благоустрояване на съществуващи бизнес и индустриални зони, включително подобряване достъпа за хора с увреждания.

Мярка 1.2.5: Развитие на интермодалността чрез съчетаване на железопътен, автомобилен и въздушен транспорт.

Цел 1.3: Развитие на селското стопанство

Мярка 1.3.1: Реконструкция/изграждане на градски и селски пазари;

Мярка 1.3.2: Реализиране на ИТИ проекти в областта на селското стопанство.

Приоритет 2: Подобряване качеството на живот и развитие на човешкия потенциал чрез: образование, здравеопазване, социален растеж, култура, спорт и туризъм

Инвестициите в образование са насочени към качествено и приобщаващо образование за всички. Тези инвестиции включват продължаващи дейности за работа с деца със специални образователни потребности, приобщаване и превенция на отпадане от образователния процес на уязвими групи, обучение на педагогическите кадри с фокус върху придобиване на дигитални умения, създаване и въвеждане на дигитални учебни ресурси, подкрепа за

иновативни учебни програми, изграждане на училищна STEM среда. Развитието на достъпно и модерно здравеопазване за населението на общината и региона се идентифицира като един от факторите влияещи на качеството на живот. Целта е да обхванат основните обекти в сферата на здравеопазването в рамките на територията на общината, както и необходимите елементи на инфраструктурата и средата, които обезпечават доставянето и достъпа до здравни услуги за населението. Приоритетът е насочен и към подобряване и развитие на социалните грижи и подкрепа чрез инвестиции за модернизация на социалната инфраструктура и мрежата от социални услуги, съобразени с планираните в Националната карта на социалните услуги. Една част от дейностите, включени в приоритета са насочени към обновяване и модернизация на материално-техническата база на обектите в сферата на културата и спорта ,включително мерки за ЕЕ, модернизация на обзавеждане, оборудване. В рамките на приоритета са включени и мерки насочени към развитие на туризма и туристическите атракции чрез използване на потенциална на културно -историческото наследство, природни ресурси и забележителности, традиционни занаяти.

Цел 2.1: Осигуряване на качествено образование

Мярка 2.1.1: Обновяване и модернизация на образователната инфраструктура, включително въвеждане на мерки за енергийна ефективност, ВЕИ и обзавеждане и оборудване.

Мярка 2.1.2: Професионално развитие на педагогическите специалисти.

Мярка 2.1.3: Насърчаване ученето през целия живот.

Цел 2.2: Подобряване достъпа до устойчиви и качествени здравни услуги

Мярка 2.2.1: Обновяване и модернизация на материално-техническата база на обектите от здравната инфраструктура, включително въвеждане на мерки за енергийна ефективност ВЕИ и обзавеждане и оборудване.

Мярка 2.2.2: Професионално развитие на здравните специалисти.

Цел 2.3: Социален растеж и приобщаване

Мярка 2.3.1: Изграждане и модернизация на материално-техническата база на обектите от социалната инфраструктура, включително въвеждане на мерки за енергийна ефективност и ВЕИ и обзавеждане и оборудване.

Мярка 2.3.2: Социално включване и равни възможности.

Цел 2.4: Развитие на културата и спорта

Мярка 2.4.1: Обновяване и модернизация на материално-техническата база на обектите от културната инфраструктура, включително въвеждане на мерки за енергийна ефективност и ВЕИ и обзавеждане и оборудване.

Мярка 2.4.2: Организиране и провеждане на културни събития.

Мярка 2.4.3: Изграждане и модернизация на материално-техническата база на обектите от спортната инфраструктура, включително въвеждане на мерки за енергийна ефективност, ВЕИ, обзавеждане и оборудване.

Мярка 2.4.4: Насърчаване упражняването на активна спортна дейност.

Цел 2.5: Насърчаване развитието на интегриран туризъм

Мярка 2.5.1: Развитие на природни , културни и исторически обекти и атракции. Маркетинг на дестинациите.

Мярка 2.5.2: Изграждане/реконструкция/обновяване на инфраструктурата свързана с туризма

Приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност

Приоритета включва подкрепа за дейности за развитие на транспортната инфраструктура както на ниво община, така и за подобряване на регионалната свързаност. Инвестициите за подобряване състоянието на пътната и улична мрежа се планират интегрирано с мерките за подобряване на обществения транспорт и управление на трафика. Предвидени са мерки по изграждане и/или рехабилитация на пътната инфраструктура, благоустрояване на градската среда, рехабилитация/изграждане на елементи на уличната мрежа, подобряване на ВиК инфраструктурата. Част от приоритета са и мерките за развитие на екологосъобразна инфраструктура – повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор и в държавни и общински административни сгради.

Цел 3.1: Развитие на транспортната и цифровата инфраструктура

Мярка 3.1.1: Изграждане/реконструкция/рехабилитация на пътни връзки между населените места, обходни пътища и пътни връзки свързващи трасето на Автомагистрала „Хемус“.

Мярка 3.1.2: Благоустрояване на урбанизираните територии и рехабилитация на уличната мрежа.

Мярка 3.1.3: Зелена мобилност.

Цел 3.2: Развитие на екологосъобразна инфраструктура

Мярка 3.2.1: Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор.

Мярка 3.2.2: Повишаване на енергийната ефективност в държавни и общински административни сгради.

Цел 3.3: Подобряване на достъпа на хора с увреждания

Мярка 3.3.1: Изграждане на достъпна среда.

Цел 3.4: Развитие на ВиК инфраструктурата

Мярка 3.4.1: Изграждане/реконструкция/рехабилитация/ремонт на водопроводна и канализационна мрежа и ПСОВ.

Приоритет 4: Зелена и устойчива община

Приоритета включва дейности, насочени към ключови за човешкото здраве компоненти на околната среда: развитие на зелената система в общината и подобряване на екологичните условия, подобряване качеството на атмосферния въздух, намаляване на шума в околната среда, защита от наводнения и свлачища и управление на отпадъците.

Цел 4.1: Опазване на околната среда и пълноценно използване на природните ресурси

Мярка 4.1.1: Развитие на зелената система в общината и подобряване на екологичните условия.

Мярка 4.1.2: Реализиране на мерки за намаляване на запрашеността на въздуха.

Мярка 4.1.3: Реализиране на мерки за намаляване на шумовото замърсяване.

Мярка 4.1.4: Укрепване и поддържане на природните ресурси.

Мярка 4.1.5: Защита от наводнения и свлачища.

Цел 4.2: Община Горна Оряховица с нулеви отпадъци

Мярка 4.2.1.Подобряване управлението на отпадъците

Приоритет 5: Партньорство, цифрова трансформация и дигитална свързаност в полза на обществото

В рамките на тази приоритетна област са включени конкретни мерки за цифрова трансформация на публичния сектор в полза на обществото, реализиране на мерки за мрежова и информационна сигурност като част от националната система за киберсигурност, както и подобряване на дигиталната свързаност. Приоритета е ориентиран и към човешките ресурси на общинска администрация Горна Оряховица и към подобряване качеството на административното обслужване. Партньорство и активно включване на всички заинтересовани страни – местни власти, бизнес, държавни институции, НПО и др. за прилагане на ИТИ. Международни сътрудничества и партньорства, свързани с обмен на добри практики и знания .

Цел 5.1: Подобряване на административните услуги и повишаване на институционалния капацитет

Мярка 5.1.1: Дигитализация в услуга на гражданите и бизнеса

Мярка 5.1.2: Подобряване на административния капацитет и развитие на партньорствата.